

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be - www.onderwijsinspectie.be

VERSLAG CONTROLE BEWOONBAARHEID, VEILIGHEID EN HYGIËNE

INTERNAAT VISO TE MARIAKERKE

Hoofdstructuur internaat

Instellingsnummer 101444

Instelling Internaat VISO
Industrieweg 236 - 9030 MARIAKERKE

Internaatbeheerder Ludwig ENGELS

Telefoonnummer 09 216 36 36

E-mail info-internaat@viso.be

Website www.viso.be

Bestuur VZW Vrij Instituut voor Secundair Onderwijs
Industrieweg 230 - 9030 MARIAKERKE

Controledagen 20-09-2021

Inspectieteam Myriam VANDE MOORTELE
Jan PANHUYSEN

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie de controle uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	4
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	5
1.5	Hoe gaat het verder na de controle?	5
2	Administratieve situering	6
3	In welke mate voert het internaat een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?	7
4	Respecteert het internaat de regelgeving?	9
5	Samenvatting	10
5.1	In welke mate voert het internaat een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?	10
6	Advies betreffende de financiering of subsidiëring	11

1 Toelichting

1.1 Inleiding

De opdracht om de internaten te controleren vindt zijn grondslag in de codificatie van sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, Art. III.4,§2, 5°; Art. III.4, §3 en Art. III.11,§2.

- **Art. III.4,§2, 5°** van het besluit bepaalt dat één van de voorwaarden om gefinancierd of gesubsidieerd te worden is gevestigd zijn in lokalen die aan de voorwaarden inzake hygiëne en bewoonbaarheid voldoen;
- **Art. III.4 § 3** van het besluit geeft aan dat wanneer een internaat of tehuis niet langer de gestelde voorwaarden vervult, de financiering of subsidiëring ingehouden zullen worden, te rekenen van de datum van de ministeriële kennisgeving die steunt op de geconstateerde tekortkomingen. Ze zullen opnieuw verleend worden, wanneer al de voorwaarden tot financiering of subsidiëring opnieuw vervuld worden.
- **Art. III.11,§2** van het besluit bepaalt bovendien dat de goedkeuring gegeven door de onderwijsinspectie inzake de voorwaarde bedoeld in artikel III.4,§ 2,5°, geldt voor een periode van 5 schooljaren.

De opdracht om de GO!-internaten van het buitengewoon onderwijs te controleren gebeurt op verzoek van Raymonda Verdyck, afgevaardigd bestuurder GO! (volgens de aanvraag in de brief van 23 september 2019) en op voorwaarde dat het GO! zich engageert om, indien nodig, de nodige maatregelen te treffen inzake handhaving.

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie de controle uit?

De onderwijsinspectie gaat na of het internaat **een doeltreffend beleid ontwikkelt en voert met het oog op zijn hygiëne, bewoonbaarheid en veiligheid (BVH)**. Het onderzoek omvat zowel een systeemonderzoek als een beperkt substantief onderzoek.

In het systeemonderzoek onderzoekt de onderwijsinspectie of het internaat de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne systematisch onderzoekt en bewaakt en of het internaat een beleid inzake risicobeheersing voert. Het inspectieteam vraagt aan de gesprekspartners om dit aan te tonen met documenten, verslagen en analyses die betrekking hebben op de drie geselecteerde processen. Het inspectieteam voert dus zelf geen onderzoeken uit die het internaat sowieso moet laten uitvoeren, maar bekijkt documenten, verslagen en analyses.

Het substantief onderzoek bestaat uit een beperkt onderzoek naar de doeltreffendheid van het BVH-beleid. Het inspectieteam gaat na of het internaat de maatregelen en acties wel degelijk uitvoert. Dat gebeurt aan de hand van documentenanalyse, observaties en gesprekken.

Het inspectieteam onderzoekt tijdens elke controle volgende aspecten:

- planning en uitvoering
- ondersteuning
- systematische en betrouwbare evaluatie
- borgen en bijsturen van de kwaliteit.

Voorafgaand aan de controle worden de drie processen vastgelegd die deel uitmaken van de doorlichtingsfocus BVH. Het internaat kiest als eerste één proces, de onderwijsinspectie kiest hierna twee

processen waarvan één centraal wordt bepaald en één eventueel afgestemd op de vorige controle. Alle processen worden gekozen uit een lijst van negen processen.

De processen zijn de volgende:

- Proces 1: elektriciteit
- Proces 2: gebouwen en onderhoud
- Proces 3: noodplanning
- Proces 4: ongevallen en hulpverlening
- Proces 5: onthaal, aankoop en controle arbeidsmiddelen
- Proces 6: producten met gevaarlijke eigenschappen
- Proces 7: valgevaar en toegankelijkheid
- Proces 8: verwarming, ventilatie en verluchting
- Proces 9: HACCP en voedselveiligheid.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie gaat na of het internaat een doeltreffend beleid ontwikkelt en voert met het oog op zijn hygiëne, bewoonbaarheid en veiligheid. Ze doet dit aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil de onderwijsinspectie het internaat stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen bestaan uit vier niveaus.

	Beneden de verwachting Er zijn meerdere essentiële elementen die voor verbetering vatbaar zijn.
	Benadert de verwachting Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.
	Volgens de verwachting Er zijn veel sterke punten en geen belangrijke punten of gebieden ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.
	Overstijgt de verwachting Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit: 'volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit'.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk.

De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft een positieve impact op het welzijn of de veiligheid van de internen en teamleden.
- De praktijk is ingebed in de werking van het internaat.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties, risicoanalyses of specifieke noden van het internaat met betrekking tot de bewoonbaarheid, veiligheid of hygiëne.
- De praktijk kan andere internaten inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de financiering of subsidiëring van het internaat. Er zijn twee adviezen mogelijk.

1. Als het internaat in voldoende mate tegemoetkomt aan de voorwaarden inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne om gefinancierd of gesubsidieerd te worden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
2. Als het internaat niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de voorwaarden inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne om gefinancierd of gesubsidieerd te worden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de financiering of subsidiëring niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van het internaat zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van het internaat gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de financiering of subsidiëring niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe controle. Die nieuwe controle vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de financiering of subsidiëring niet op te starten. Het bestuur van het internaat kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld team de argumenten die het bestuur van het internaat aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de financiering of subsidiëring niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de controle?

Het internaat ontvangt het verslag enkele dagen na het einde van de controle. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het verslag kan het beleid of het bestuur van het internaat een bijkomende verduidelijking van het verslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van het internaat bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

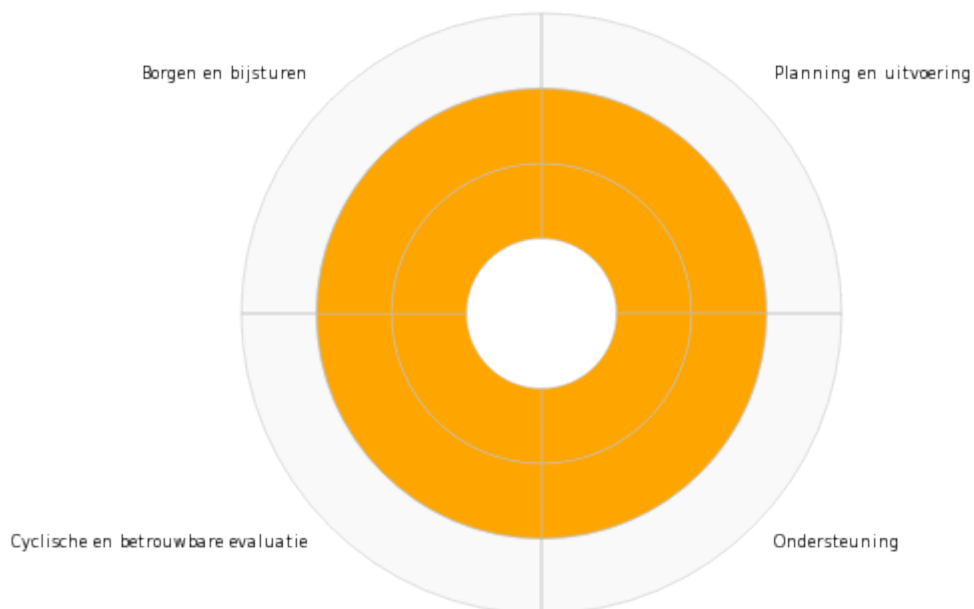
Het internaat heeft volgende vestigingsplaats(en):

- Industrieweg 236 - 9030 MARIAKERKE

3 In welke mate voert het internaat een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?

Het bestuur van het internaat is verantwoordelijk voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de gebouwen en lokalen. Aan de hand van volgende processen gaat de onderwijsinspectie enkel na of het internaat hiervoor een doeltreffend beleid ontwikkelt en voert:

- gebouwen en onderhoud
- noodplanning
- verwarming, ventilatie en verluchting.

Planning en uitvoering	Het internaat plant beperkt concrete preventiemaatregelen en acties met het oog op het voorkomen of inperken van risico's en het voorkomen of beperken van schade. Het neemt vooral regelmatige controles en acties die voortvloeien uit externe controles op in het globaal preventieplan en het jaaractieplan. Doorheen de jaren zet het internaat in op tal van AGION-dossiers om tegemoet te komen aan deze opmerkingen. Ook dit schooljaar staan de renovatie van de stookplaats en de branddetectie via een AGION-dossier gepland. Het internaat heeft eerder weinig aandacht voor de verfijning van zijn eigen aanpak om risico's op te sporen. Dit blijkt vooral uit het proces 'gebouwen en onderhoud'. Hierdoor laat het internaat heel wat kansen liggen om evidente acties uit te voeren en om compenserende maatregelen te nemen voor complexere noden, indien de uitvoering niet op korte termijn kan plaatsvinden. Het internaat beschikt niet over een aangepast toilet voor personen met een beperking en in de meeste toilet- en doucheruimtes ontbreken pictogrammen.
Ondersteuning	Het internaat ondersteunt beperkt de planning, de uitvoering en de evaluatie van de maatregelen en acties. Het beschikt in beperkte mate over systemen en structuren voor de uitvoering van preventiemaatregelen met betrekking tot de processen in de doorlichtingsfocus. Het internaat geeft aan dat een jarenlange zware leningslast een negatief effect had op noodzakelijke investeringen. Ook op personeel vlak heeft het internaat heel wat groeikansen. Zo kan het internaat het veiligheidsbeleid vormgeven in samenwerking met de teamleden en de internen. De interne dienst kan haar eigen werking versterken en ook doelgericht inzetten op ondersteuning, sensibilisering en professionalisering van alle betrokkenen op basis van behoeften en noden, met het oog op waarneembare effecten.
Cyclische en betrouwbare evaluatie	Het internaat evalueert enkele processen in de doorlichtingsfocus en de daarbij horende acties. De evaluaties zijn doorgaans beperkt gepland en georganiseerd volgens een systematiek. Het internaat benut bij zijn evaluaties niet altijd alle beschikbare bronnen of de expertise van relevante partners. Het baseert zich voor zijn evaluaties vooral op verslagen en analyses van externe deskundigen en in mindere mate op informatie en verslagen van de interne preventiedienst. Sommige risicoanalyses ontbreken, zoals onder meer een risicoanalyse omtrent de binnenluchtkwaliteit. Het internaat betreft zelden internen en teamleden bij zijn evaluaties van welzijns- en veiligheidsaspecten. Daardoor komt de betrouwbaarheid van de evaluaties in het gedrang. Het is een uitdaging voor het internaat om opeenvolgende acties gericht te evalueren met het oog op continue verbetering van de kwaliteit met betrekking tot de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
Borgen en bijsturen	Het internaat heeft slechts een partieel zicht op zijn sterke punten en werkpunten. Het bewaart en verspreidt niet altijd wat goed is. Het internaat laat kansen liggen om zijn werking vanuit de evaluaties bij te stellen. Het kan de betrokkenheid van teamleden en internen aanzienlijk verhogen, zodat iedereen, ongeacht de functie of het mandaat, bijdraagt aan een gezamenlijk gestructureerd en kwaliteitsvol preventiebeleid.

4 Respecteert het internaat de regelgeving?

Het internaat moet zich engageren om aan volgende inbreuken op de regelgeving te werken:

- Het voeren van een doeltreffend beleid met het oog op de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (erkenningvoorwaarde).
 - Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs met betrekking tot de wijze waarop sommige bevoegdheden van de inspectie worden uitgevoerd van 1/10/2010 – art. 10
 - Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, Art. III.4.5 en Art. III.11,§2

5 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

5.1 In welke mate voert het internaat een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?

Planning en uitvoering	◆
Ondersteuning	◆
Cyclische en betrouwbare evaluatie	◆
Borgen en bijsturen	◆

6 Advies betreffende de financiering of subsidiëring

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning en financiering/subsidiëring van het internaat een ONGUNSTIG ADVIES met de mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur het engagement aangaat om zich bij het werken aan het tekort extern te laten begeleiden.